

UDÁLOST MĚSÍCE

TRÁVNICKÉ ČUMPRDĚNÍ

Trávnícké čumprdění neboli masopustní obchůzka a veselí, jak se říká v Podještědí, se bude konat v sobotu 2. března v Trávníčku. Program začíná v pravé poledne u místního klubu hasičů v dolním Trávníčku.

V některých podještědských obcích přetrvávala masopustní obchůzka bez přerušení tradice do dnešních dnů. Spolek Dubáci ve spolupráci s místními hasiči proto již počtvrté pořádá v Trávníčku obnovený průvod čumprďáků s tradičními maskami. Průvod čumprďáků doprovázejí členy folklórního souboru Horačky vyjde z dolního Trávníčku ve 14 hodin. Při veselé obchůzce obejdou sousedy, „ztrestají basu“ a navštíví i Beranův hostinec. Mezi maskami obcházející obydlí nebudou chybět: slaměný, smrtka, cikánka, kobyła, bába s nůš, nevěsta a ženich, kominík, policajt a další. Následovat bude soutěž o nejlepší masku. Průvod ukončí masopustní veselice

s lidovou hudbou a hostinou v příjemně vyhřátém klubu hasičů, kde se narazí dřevěný soudek s pivem, a připraveny budou i zabijačkové hody. Návštěvníci se během odpoledne mohou těšit i na tradiční masopustní veseloheru. Program je vhodný pro všechny věkové kategorie.

Spolek Dubáci pořádá v Podještědí mnoho společenských akcí. Největší z nich je festival s názvem Pouť mezi dvěma Jány v Letařovicích, která se letos koná ve dnech 21.–22. června. Více informací na www.dubaci.cz. ←

*Text: Květa Šírová
Foto: Petr Pivoňka*

NA KRAJI

BENEFIČNÍ PLES HEJTMANA PODPOŘIL PĚSTOUNSKÉ RODINY

Již 14. benefiční ples hejtmána Libereckého kraje, tentokrát s mottem „komunikace“, který se uskutečnil v prostorách Krajské vědecké knihovny v Liberci v pátek 1. února, opět pomáhal dobré věci. Výtěžek plesu ve výši 474 900 korun si rovným dílem rozdělily čtyři organizace pečující o pěstounské rodiny v Libereckém kraji – Farní charita Česká Lípa – Centrum pro pěstounské rodiny, Centrum Protěž v Liberci, Centrum pro rodinu Náruč Turnov – Náhradní rodinná péče a Rodina v Centru v Novém Boru. Organizace dostaly finanční dary od sponzorů a nepřímo také od všech, kteří si zakoupili vstupenku na ples, protože polovina její ceny byla rovněž věnována obdarovaným organizacím.

Symbolické šeky předával hejtman Libereckého kraje se zástupci sponzorů akce. Foto: Jaroslav Appeltauer.

EUROREGION TOUR 2019

Ve dnech 15.–16. března 2019 se v Eurocentru v Jablonci nad Nisou uskutečnil již 19. ročník veletrhu cestovního ruchu Euroregion Tour, který letos představí převážně tuzemské destinace. V rámci doprovodného programu proběhnou odborné a cestovatelské přednášky, hudební představení, výstavy i soutěže. Součástí bude také řemeslný jarmark s ukázkami výroby produktů. Veletrh bude slavnostně zahájen v pátek 15. března v 10 hodin před hlavním vstupem do Eurocentra. Více informací na www.euroregiontour.cz.

ZATEPLIT DŮM Z DOTACÍ MOHOU UŽ I BYTOVÁ DRUŽSTVA

Z Evropského fondu pro regionální rozvoj mohou díky nové výzvě na podporu energetických úspor v bytových domech nyní žádat i bytová družstva. O dotaci mohou kromě družstev požádat i fyzické osoby, SVJ, obce, školy, tak jako v předchozí výzvě. Získání dotace je nyní jednodušší. Jak zažádat a co všechno je k dotaci potřeba, se zájemci mohou dozvědět na semináři s názvem **ZATEPLENÍ BUDOV – Dotační příležitosti v energetických úsporách**, který pořádá Liberecký kraj dne 8. 4. 2019 od 10 hodin v multimediálním sálu

Krajského úřadu Libereckého kraje. Zájemci o seminář se mohou hlásit na rsk@kraj-lbc.cz nejpozději do 3. dubna. Více informací na www.rsk-lk.cz/aktuality.

NAVRHNĚTE OSOBNOST K UDĚLENÍ POCTY HEJTMANA LIBERECKÉHO KRAJE

Ocenění Pocta hejtmána Libereckého kraje se každoročně uděluje osobnostem, které se svým celoživotním dílem nebo významným skutkem zasloužily o dobré jméno Libereckého kraje. Již tradičně může výjimečné osobnosti nominovat také veřejnost. Návrhy jsou přijímány do 28. června 2019. Podrobné informace včetně formuláře, který je třeba vyplnit, jsou zveřejněny na webových stránkách kancelar-hejtmana.kraj-lbc.cz/poradane-akce/pocty-hejtmana-libereckeho-kraje-2014/pocty-hejtmana-lk-2019-nominace. Všechny správně podané návrhy budou předloženy pracovní skupině složené jak ze zástupců zastupitelských klubů, tak ze zástupců organizací spjatých s Libereckým krajem. Ta následně navrhne finální seznam osobností. Ocenění ve formě listiny Pocta hejtmána a zlaté mince Hejtmanský dukát jim bude předáno během slavnostního večera, který se bude konat ve středu 30. října 2019 u příležitosti Dne vzniku samostatného československého státu v Oblastní galerii Lázně v Liberci.

JOSEFODOLSKÉ DIVADELNÍ JARO

Ve dnech 10.–12. května se v Josefově Dole bude konat již 29. ročník divadelní postupové přehlídky venkovských ochotnických souborů. Přehlídka je určena především pro ochotníky Libereckého kraje. V nabitém programu bude jednotlivá představení hodnotit odborná porota v rozborových seminářích. Porota v závěru nominuje nejlepší soubor na Národní přehlídce Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou. Více na www.divadlojosefuvdul.cz.

ZMĚNY V JÍZDNÍCH ŘÁDECH

Měsíc březen je tradičně termínem pro první změny jízdních řádů, kdy organizátor dopravy reaguje na připomínky cestujících a obcí. Letos vychází na první neděli 3. března, ale cestující se nemusí obávat zásadních změn. Jedná se pouze o drobné úpravy spojů na vybraných linkách a celkový rozsah provozu zůstává zachován. K 17. březnu je také plánováno ukončení sezónního provozu SKIBusů. Je však možné, že v závislosti na dobrých sněhových podmínkách bude termín posunut. Informace cestující najdou na www.iidol.cz. ←

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ

K VĚCI

Jaké jarní tradice dodržujete?

JOSEF HORINKA (SLK)

Z jarních tradic jsou to samozřejmě Velikonoce se vším, co k této tradici patří (vajíčka, pomlázka, beránek, zlatý déšť apod.). Dále dubnová tradice pálení čarodějnic, které jako město už několikátým rokem pořádáme. A v neposlední řadě tradice 1. máje a polibek mé ženě pod rozkvetlou třešní.

ROBERT GAMBA (ANO 2011)

V odpovědi se asi očekávají Velikonoce, ale protože jsem ateista, mají pro mne tyto svátky spíše „naturálně pohanský“ charakter. Jasnou jarní tradicí proto u mne je poslední běžkování a rovněž tradiční „přezouvání“ z lyží na kolo.

ZUZANA KOCUMOVÁ (ZPLK)

Koupu se v rámci jarního lyžování v rozmrzajících potocích pro očistu těla i ducha.

VÍT NĚMEČEK (ODS)

Na jaře se snažím začít co nejdříve jezdit na kole. Vloni to šlo již začátkem března, třebaže byl v Jizerských horách v lesních úsecích ještě řada týdnů snůh. Letos je sněhu více, uvidíme, kdy cyklistická sezóna bude moci začít.

PAVEL SVOBODA (ČSSD)

Je mi nejbližší čtyřicetidenní půst před Velikonoce. Snažím se jíst méně a zdravěji a také vynechat alkohol. Očistit tělo. Bohužel své předsevzetí obvykle po pár dnech poruším. A další den začínám nanovo. Je to věčný boj se sebou sama, který svádím každý rok.

RADOVAN VÍCH (SPD-SPO)

Dodržuji tradiční velikonoční zvyky, které vnímám jako svátky jara. Tyto slavnostní dny jsou spojeny především s takovými tradičními symboly, jako je beránek, řehtačky, pomlázky či zdobená vejce.

JAN DVOŘÁK (KSČM)

Pomlázka, to je moje! K velikonočním zvykům se snažím vest i svoje děti. ←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

1 | Jan Havelka je předsedou spolku Dubáci, který obnovuje tradice na Českokubsku. Foto: Petr Pivoňka.

2 | Vápnění roubenky. Rekonstrukci si členové spolku částečně provádějí sami. Foto: Petr Pivoňka.

OSOBNOST KRAJE

JAN HAVELKA

Vystudovaný historik, předseda spolku Dubáci, který je činný na Českokubsku, pořádá společenské akce a setkání a pomáhá při obnově historických budov.

Jak a proč vznikl spolek Dubáci?

Podještědí jsem si zamiloval už v roce 2006, kdy jsem se sem dostal úplnou náhodou během třídního výletu. Učarovalo mi několik osiřelých roubených chalup, pomalu zarůstajících vegetací. To tady nebývá zas takovým zvykem, protože na Českokubsku neprobíhal masově poválečný odsun jako v nedalekých oblastech. Hned jsem začal přemýšlet nad tím, proč jsou opuštěné a kdo v nich kdysi bydlel. Takže jsem hned podnikl výpravu s kamarády a trávil zde téměř celé léto, obcházel pamětníky a dával dohromady příběh tří vesniček, kde jsem se nejvíc pohyboval — Hradčan, Letařovic a Trávníčku u Českého Dubu. Moje snahy pak vyústily v bakalářskou práci a nyní i chystanou knížku. Všude jsem tehdy musel jezdit na kole nebo chodit pěšky a při procházení podještědské krajiny jsem se začal hodně zajímat o osud božích muk. S partou nadšenců jsme jedny opravili. Poté jsem, tehdy ještě na vlastní triko, s dobrozdáním majitele vyběhal po úřadech obnovu sloupu sv. Jána nedaleko Hradčan. Mezitím se do Sobákova, vísky na druhou stranu od Českého Dubu, nastěhovali manželé Pivoňkovi a začali přemýšlet o zvelebování svého okolí, dozvídat se od místních o historii, starých receptech... a přirozenou synergií jsme se potkali a nakonec během roku 2011 naplánovali vznik našeho spolku. Nazvali

jme jej podle města, které je středem osy našich aktivit. Máme členy místní, liberecké i pražské. Já sám pocházím z pražských Dejvic, ale už druhým rokem tady bydlím na trvalo. Od začátku měl za účel dát právní rovinu našim snahám o zachování tradic (na čemž spolupracujeme hlavně se souborem Horačky), a hlavně památek. Druhou rovinou je ovšem opětovné přivedení života k těm památkám, znovuvytváření vztahu, protože opravené, ale mrtvé památky k ničemu nejsou.

S pomocí spolku se podařilo obnovit několik památek. Jaké to byly?

Asi nejnákladnějším počinem je zatím rekonstrukce kostela sv. Jakuba v Letařovicích. Pan starosta mě tehdy oslovil, protože už jsme měli „za sebou“ některá boží muka, jestli by nestálo za to řešit jeho havarijní stav. A tak náš spolek společně s panem starostou Pospíšilem a páterem Maňáskem stál u rozběhu rekonstrukce. Dokončena je obnova fasády kostela, zbývá ještě hřbitovní zeď, hlavně ale barokní kostnice. Obnovu už si nyní řídí pan farář sám. My jsme v loňském roce vybrali prostředky na repliku původní barokní sochy, sv. Jakuba, která bude v létě osazena do opravené niky nad vchodem do kostelíčka. S pomocí hasičů, příspěvím místních firem i obyvatel se nám podařilo vybrat prostředky na ulití a znovuosazení zvonu na návsi v Trávníčku. Prostředky jsme také sehnali na repliku barokního obrazu Korunování Panny Marie a sošek sv. Floriána a Sv. Jána na návsi v Sobákově. Město Český Dub pak nechalo opravit křížek

a vznikl krásný prostor. Milou tradicí se stalo každoroční srpnové sousedské setkání právě na návsi. Dlouhodobě spolupracujeme s obcí Bílá na přípravě projektů obnovy drobných památek. S příspěvím Libereckého kraje už se podařilo vrátit do krajiny dva smírčí křížky, kapličku na náves v Trávníčku či boží muka u Chvalčovic. Aktuálně plánujeme další.

Asi největší „počin“ spolku je rekonstrukce Beranova hostince. K čemu nyní hostinec slouží?

Hostinec je stále v rekonstrukci, takže nyní zatím děláme venkovní akce s folklorním souborem Horačky. Zároveň jsme navázali spolupráci s Muzeem Českého ráje v Turnově a připravili první, zatím dočasnou výstavu historických fotografií Petra Matouška. Snažíme se během rekonstrukce, tak jak práce postupují, formou workshopů seznamovat s tradičními řemesly veřejnost.

Co plánujete do budoucna?

Největší reálnou výzvou je uvedení našeho hostince v Trávníčku do provozu. To ještě několik let potrvá. Zároveň společně s Libereckým krajem sníme o záchraně několika dalších domů a zřízení přirozeného skanzenu, jehož by byl právě hostinec centrem. Některé chátrající chalupy, svědky starých časů, je ještě možné zachránit, ale čas jde proti nám. Skanzen je běh na předlouhou trať, ale věřím, že alespoň částečně se myšlenku do života uvést podaří. ←

Autorka rozhovoru: Květa Šírová

1

KRAJEM

BERANŮV HOSTINEC V TRÁVNÍČKU

Spolek Dubáci byl založen na počátku roku 2012 s cílem povzbudit region Podještědí – Českokubuska. Jádrem jeho činnosti je pořádání kulturních akcí, podpora obnovy památek, připomínání regionálních tradic a sousedská setkávání. Některé z akcí, jako Pouť mezi dvěma Jány v Letařovicích či Sousedská slavnost v Sobákově, v letošním roce oslaví již své osmé ročníky. Postupně přibývají další akce, zejména v Beranově hostinci v Trávníčku ve spolupráci se souborem Horačky a místními hasiči. Spolek také pomáhá zajišťovat financování oprav kulturních památek v okolí. Jeho největší akcí je rekonstrukce unikátní budovy roubeného Beranova hostince v Trávníčku.

Objekt se podařilo zakoupit na podzim 2014. Šlo o ruinu v havarijním stavu. Do objektu desítky let zatékalo a trpěl mnohými dalšími neduhy. Byl prohlášen za kulturní památku, což odstartovalo náročnou rekonstrukci, na které se finančně podílí také Liberecký kraj. Rekonstrukce probíhá pod vedením architekta Tomáše Eflera a dozorem libereckého pracoviště památkového ústavu. V současnosti je dokončena většina exteriérových oprav, včetně nutné výměny trámů a rekonstrukce zborcené pavlače. V následujících letech budou probíhat restaurátorské práce v hostinském sále, ve kterém se na hliněné omítce dochovaly fragmenty pozoruhodných šablonových maleb. Cílem obnovy je uvedení budovy do podoby šenku kolem roku 1905, kdy zde čepoval pivo Antonín Beran, historicky nejslavnější zdejší hostinský.

Vedle Jíslovy rychty čp. 6 v dolním Trávníčku je Beranův hostinec nejstarším

místním sídlem. Jeho význam tkvěl zřejmě i v jeho umístění na návsi u silnice mezi Sychrovem a Českým Dubem. První zmínka o něm je z roku 1546, kdy patřil bratrům Tůmovi a Šimkovi Červových. Roku 1747 koupil dům s pozemky za 192 kop Jan Beran. Tehdy začal jeho rozkvět, spojený právě s rodinou Beranů, která vystavěla i nedaleký Beranův mlýn – jedinečnou památku lidové architektury. Z konce 18. století zřejmě pochází současné roubení sálu, ve 40. až 60. letech 19. století proběhla zásadnější rekonstrukce. Během ní tesařský mistr Václav Bartoš z dolního Trávníčku vdechl stavení vskutku mistrovskou podobu – řezbářsky bohatě zdobenou konstrukci podstávek a pavlač, což jsou prvky, které jezdili obdivovat architekti a národopisci po celé 20. století. Pravděpodobně největší slávu si hostinec zažil v první dekádě 20. století, kdy zde hospodařil a šenkoval Antonín Beran. Z té doby taky pochází první známá dobová fotografie, dosvědčující rekonstrukci kolem konce 19. století, kdy se stavení zvedalo do výšky.

Spolek Dubáci chce v hostinci vybudovat expozice hostince z jeho nejslavnější doby a hlavně specifické lidové architektury, kultury a folkloru. Expozice by měly napomoci ukázat Podještědí jako specifický etnografický region. Ve spolupráci s Libereckým krajem chtějí členové spolku vybudovat Přirozený skanzen Trávníček, jehož centrem se stane právě Beranův hostinec. ←

Text: Květa Šírová

- 1 | Beranův hostinec prochází náročnou rekonstrukcí za významné finanční podpory Libereckého kraje. Rekonstrukce hostince v Trávníčku probíhá již pátým rokem.
- 2 | Reklamní fotografie z doby hostinského Antonína Berana (1910).
- 3 | Pouť mezi dvěma Jány, kterou spolek každoročně pořádá v Letařovicích.
- 4 | Odlévání zvonu do Trávníčku ve spolupráci s místními dobrovolnými hasiči.
- 5 | Ve spolupráci s Horačkami připravuje spolek akci Rok na vsi.

Foto: Petr Pivoňka.

2

3

4

5

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČO: 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 3/2019 vyšlo 1. března 2019, uzávěrka byla 15. února 2019.

magazin.kraj-lbc.cz www.facebook.com/krajlk